

Nr^{no} 235

D. 1. Września.

PONIEDZIAŁEK.

ROK 1828.

KURJER

Warszawski

WSPOMNIENIA.

Sejm burzliwy w Piotrkowie 1459.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Dostała tu wiadomość, że przed kilku dniami w *Wilnie* po długiej chorobie, rozstała się z tym światem *JO. Teofila z Morawskich Xżna Dominikowa Radziwiłłowa*, później Hrabina Czerniszew.

Statek parowy wczoraj w nocy został przyprowadzony do mostu, wchód jest już dogodniejszy; biletów zaś dostać można po cenie zwyczajnej na *Zupę Rumfordzką*, w Kasię mostowej tam gdzie blaszki sprzedają, tak z tej strony mostu iako też i na *Pradze*, oraz w *Sklepie Ubogich*.

Dnia 21 z. m. r. b. w obec Delegowanego od Wyś: Komis: Rząd: Wyzn: Rel: i Ośw: Publ: i dozoru właściwego odbył się Popis roczny w Szkole Element: Wyzn: Mojżesz: przy ulicy *Twardej*. Z 51 uczniów Klasy Iszej odebrali nagrodę: Brozel Mojżesz, Birnholz Berek, Szwarzenberg Chajm, Appenzlak Abram, Hilsberg Mojżesz. Z Klasy 2giej Hakbeyl Szlama, Herszberg Kilman, Nejsfeld Lipman, Goldzobel Szlama, Drejsz Berek. Pochwałę otrzymało 8 w Klasielszej a 3ch w Klasie 2giej.

Dnia dzisiejszego iako w oznaczonym czasie wyszedł oddział 4ty przekładu *Romansów Waltera Skotta*, obejmujący romans w 4ch Tomach pod tytułem *Antykwarjusz*. Prenumeratorowie mogą odebrać go z właściwych Kantorów lub stacji pocztowych, za złożeniem prenumeraty na oddział następny.

Artykuł nadestany.— Zamek Kaniowski,

*powieść (wierszem), przez Seweryna Goszczyńskiego. Warszawa, u Gliksberga 1828, W wielkiej 8; pięknym drukiem, na Berlińskim welinowym papierze. Kosztem Autora. Cena zł. 6. Autor wystawić chciał niektóre zwyczaje, mniemania i zabobony Ukraińskiego ludu, w tem co poetycznego mają. Wybrał z epoki znanego buntu chłopów na Ukrainie, wr. 1768, ieden wstęp, to jest rzeź miasta i spalenie zamku Kaniowskiego. Zamięca forma romansu, rozlana w obrazach, pełna świeżości imaginacja, wiersz poetycki, zalecnią bardzo to dziełko. Sprawiedliwa krytyka wykaże, czego potrzebuje jeszcze młody talent autora, i czego po nim spodziewać się możemy. Wyjątki z *Zamku Kaniowskiego* (umieszczone w *Dzienniku Warszawskim*) znalazły mnóstwo wielbicieli i rzeczywiście powieść ta jest pełną prześlicznych wierszy. Obawiamy się powiedzieć, że autor jest Ukraińcem i młody; dla niektórych będzie to ważny punkt do potępienia i książki i talentu pisarza. Edycja *Zamku* jest bardzo piękna, należy do kosztowniejszych i najstaranniejszych w kraju. Dostać można w drukarni *Gliksberga*.*

Podpisany trudniący się od lat 10 wydawaniem *Kalendarza Gospodarskiego*; ma honor donieść prześwietnej Publiczności, iż praw swoich, Drukarni *A. Gałęzowskiego* i Kom: ustąpiwszy, odtąd tegoż *Kalendarza* wydawać nie będzie; osoby więc, które do-

tychczas ciągle Kalendarz zakupywały, raczą się teraz zgłosić do Drukarni A. Gąteżowskiego i Kom:

Wista przybiera. — Wczoraj było ciepła stopni 18. — Ostatnia Kwadra dziś o godz. 6, min. 3, rano. Deszcz.

Dnia 8 z. m. w Ekonomji Rządowej Mierzyć w Obwodzie *Piotrkowskim*, o godzinie 3 po południu, nadzwyczajna burza połączona z deszczem, iakiego od najdawniejszych czasów niepamiętała, ogromne porobiła szkody w zbożu na polu stojącym i z żętem, iako też w budowlach folwarcznych i włościańskich. Zdać się, że szkody tę zrządzone były przez *Trąbę napowietrzną*, która nie zajmując więcej na 100 łokci przestrzeni, z taką gwałtownością pędzona była, iż wyrwała drzewa z korzeniami, zboże z żęte roznosiła po polu, przerzucała bydło przez płoty, nawet kobiety przed domem stojącą w sadzawkę przyległą wrzuciła. Dach na domu dworskim dachówką kryty zerwała, z którego pojedyncze sztuki, iako też i dachówkę o 200 łokci znajdowano. Wszystkie inne zabudowania dworskie z dachów obłożone zostały, zabudowania zaś 5ciu włościan, prawie zupełnie są zniszczone.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Donoszą z *Frejburga* z *Szwajcarii* że liczba uczniów zostających w tamczym Instytucie szkolnym XX. *Jezuitów*, jest teraz tak znaczna, iż ci Xieża są zmuszeni założyć jeszcze jeden Instytut w *Kantonie Walli*. — W *Szwajcarii* panowały niedawno mocne wstrząśnienia ziemi. — Nowo narodzonej Xieźniczce córce *Xiecia Fryderyka Niderlandzkiego* dano na Chrzcie S. Imiona: *Wilhelmina, Fryderyka, Alexandra, Anna, Ludwika*. — Kardynał *Kroa* pobiera następujące pensje, iako Kardynał 30,000, iako Arcybiskup w *Ruem* 25,000 fr: od Departamentu niższej Se-

kwany tyleż, oprócz tego ma ten *Prasat* 100,000 iako wielki Jalmużnik Państwa, 40,000 iako reprezentant Kapituły S. *Dyonizego*, a 20,000 iako Minister stanu i dotacją wynoszącą 12,000 fr: od Izby Parów. Arcybiskup *Paryżki* pobiera rocznie ze skarbu 100,000 i z Departamentu 100,000, ma oraz bezpłatne mieszkanie. Rząd francuzki zamysła teraz zmniejszyć pensje tym *Prasatom*. — Gazeta codzienna francuzka umieściła list z *Marsylii*, donoszący, iż trudno jest z pewnością twierdzić gdzie wylądnie wyprawa francuzka w *Morei*, gdyż dotąd bardzo wątpliwość we *Francji* czy ta wyprawa istotnie została przeznaczoną do *Morei*. — W *Londynie* rozeszła się pogłoska że *Hrabia Grey* mianowany będzie pierwszym Lordem *Admiralceji Angielskiej*.

Utrzymują w *Londynie*, że większa część potęgi morskiej państwa *Neapolitańskiego* popłynie do *Trypoliz*, gdyż rząd nicma chęci dłużej opłacać trybutu tamecznemu *Deiowi*. — Donoszą z *Korsu*, iż spodziewają się powszechnie na wyspach *Jońskich*, że wyprawa *Francu*: przybędzie wciągnąć b. m. do *Grecji*, która gdyby miała jeszcze zastać *Ibrahima* w *Morei* nie wylądnie na tej stronie gdzie stoją *Egiptanie*, lecz na przeciwniej, gdzie jest dotąd przepięty związek między *Egiptanami* a *Turkami*, to jest: iak mniemają, wokolicy *Patrasu*. — Gazeta *Florencka* donosi z *Stambułu*, iż w wielu cyrkulach tej stolicy, a mianowicie w pobliskości Kościoła S. *Zoffi* znaleziono materiały palne, które były przeznaczone na zapalenie tych części miasta. Ten plan został jednak wcześniej odkryty, a hersci tego zbrodniczego zamiaru uwiecznili. — Przed *Seraiem Sultana*, stoją ustawicznie okręty na kotwicach które żadnego statku niepuszczają do brzegu dopóki nie zostanie przejrany. Sultana nałożył niedawno nadzwyczajny podat-

tek na cechy rzemieśnicze w *Stambule*, co sprawiło nie tylko powszechne nieukontentowanie, lecz niespokojność między pospółstwem. — Lord *Szturd* nowy Poseł *Angielski* przy dworze *Paryżkim*, d. 15 z. m. miał posłuchanie u Króla *Francuzkiego* na którym oświadczył w imieniu swego Monarchy, że *Anglia* ciągle pragnie zachować z *Francją* tak najściślejsze przyjacielskie stosunki. Król odpowiedział, iż życzy przyjaźni z *Anglią* zachować dla dobra *Francji* i *Europy*, oraz przez wdzięczność za gościnne przyjęcie *Burbonów* w krain *Anglii*. — Profesor *Wagner*, ogłosił w Niemczech, że na wygubienie *Szarańczy*, są najskuteczniejsze *Cęsi*.

Gazety *Londyńskie* donoszą że *Herabia Walewski* od niejakiego czasu bawiący w *Anglii*, udał się teraz na wyspę *Wight*. — W prowincji *Hiszpań*: *Katalonji* jeszcze snują się bandy buntownicze. Król *Hiszpański* znowu zmienił postanowienie wrócić do *Madrytu* i podobno zwiedzi wprzód *Kadyx*; ten Monarcha lubo jest teraz zdrowszy lecz schudł znacznie. — Pod d. 6 z. m. donoszą z *Stambułu* że nakoniec *Wielki Węzyr* wyjechał do wojska, co poprzedziła zwykła formalność wywieszenia białczuków. *Stambuł* jest ciągle okopywany, lecz panuje w nim największa spokojność. — W *Wielkiem Księstwie Badeńskiem* zniono cło wchodowe, z powodu wzmagającej się ceny zboża, zaś cło wychodowe zato powiększone zostało. — W *Gandawie* uwięziono człowieka dnia 13 z. m. nazwiskiem *Monxy* będącego dawniej przy poczcie *Paryżkiej*, który zamierzał pozabawić życia iednego z *Bankierów Gandawskich*. Ten zaniar zbrodni wydany został przez kobietę i parasol w którym był ukryty puzinał. Dotąd niewiadomo co przyniosło owego człowieka do tej zbrodniczej myśli. — Między różnemi potrzebami które ta-

duią w *Tulonie* na okręty przeznaczone do *Morei*, znajdują się także i cegła na postawienie 5 pieców które wystarczą na pieczenie chleba dla całego korpusu; do każdego z tych pieców biorą 12,000 cegły. Mieszkańcy *Tulonu* życzyliby żeby wyprawa wojska do *Morei* jeszcze nie tak prędko ruszyła na miejsce swego przeznaczenia, gdyż mają z niego znaczną intratę. Pewny *Officer* tej wyprawy donosi że płaci codziennie za mały pokój po 5 franków właścicielowi domu. — *Brazylijska Fregata Elzbieta* która niedawno wypłynęła z *Gibraltaru*, zabrała okręt *Portugalski* na otwartem morzu. Utrzymują w *Gibraltarze*, iż wkrótce przybędzie cała *Eszkadra* okrętów *Brazylijskich* które połączywszy się z pomienioną *Fregatą*, krążyć będą w pobliżności brzegu *Portugalski*. — *Margrabia Szawes* przybył do *Lisbony*. — Niedawno rybacy przy ujściu *Tagu* wyciągnęli w swych sieciach wiele zwłok zabitych *Tudzi*. — Dzwon należący nieiegdyś do *Birmanów* na którym dotąd jeszcze znajduje się napis w ich języku, kupiony został w *Litwie* do wioły tamecznego Kościoła *S. Jerzego*. — W z. m. było w *Litwie Pruskiej* 36 pożarów, przez które 148 domów mieszkalnych stało się pastwą płomieni, oraz utonęło w tymże czasie 17 osób dorosłych i 15 dzieci.

DONIESIENIA.

Uwiedania się Szanowną Publiczność, iż *J.Pani Deriag* przeprowadziła się z ulicy *Podwał* z pod *Nru 514* na ulicę *Krakowskie Przedmieście* pod *Nr 373* narożny Dom od *Bednarskiej* ulicy, a zatem uprasza interesantów ażeby przyszli odebrać swą własność, iako to: *Szale*, *Chustki*, *Kapelusze słomkowe*, *ryżowe* oraz *pateatowe* czyli *bawelniane*, a zatem za kartką która była daną właścicielom rzecz będzie wydaną; gdy właściciele nie odbiorą własności w *Mie*: bieżą: nie będzie moja wina gdy rzecz przypadnie. — Znajduje się Osoba życząca sobie wziąć *Dziecko* małeńkie a nawet i z *maną* wychować do lat 4 lub 5 i obowiąz-

zuje się przyzwyczaić do Dziecię, ażeby rozumiął 3 języki to jest: Polski, Francuzki i Niemiecki. Bliższą wiadomość powziąć można wtem samem miejscu na 2gim piętrze.

Gdy pominędy Papierami w zgubionym Puljaressie, o którym w Kurjerze z d. 23 b. m. Nr 226 doniesiono, będącemi, znajdował się Wexel (Anweisung) przez Blachmana et Comp: w Tomaszowie, ciągnięty na dom Handlowy Sterschendorf et Rowicz w Warszawie, na rzecz Ignacego Smolińskiego w summie złp: 1330 pod d. 6 z. m. wydany, a narzecz podpisanego odstąpiony, mam honor ostrzedz, aby pomienionego Wexlu nikt nie nabywał, gdyż ten już za zniesieniem się przezemnie z wydawcą onego umorzony, i amihilowany został. —

L. W. Dorysiewicz.

Doniesienie Loteryjne z Kantora W. Werthejma.

Losów Kupnych czyli nowych do 2giej Klasy 34 Loterji, Catkowitych po złt: 31, Cwercowych po złt: 7 gr: 23, dostać można w moim Kantorze aż do terminu ciągnięcia to jest: do następującego Czwartku dnia 4go b. m. — *A. Werthejm* Nr 385 na Krakowskiem Przedmieściu w domu W. Ryxa.

W dniu 30 b. m. w z. Sobotę Koń rostry, brudno kasztanowaty, nogi białe, łysy, i nozdrze ponadzębami białe mający. wieczorem około godziny 9tej urwawszy się z uzdźwienia, na ulicę wybiegł, i dostrzeżonym być niemógł; uprasza nieszczęśliwy podróżny, iż bąc kto widząc go gdzie czyli słysząc onim, lub uiąwszy, raczył dobroczynnie do JP. Grzegorza Soczyńskiego Gospodarza w Klasztorze OO. Reformatorów tutejszym donieść.

Przy Jolicy Przrynek Nowego Miasta w Domu Nr 1911, w bliskości Kościoła Panny Marji, w miejscu otwartem i mającem widok na wisłę, jest do najeścia od Sgo Michała lokal na 1zem piętrze wygodny, złożony z dwóch Pokoiów, Gabinetu, Kuchni z Jzbą, Drwalnią, Górą i Piwnicą; dowiedzieć się u lokatora także mieszkalącego.

Gig czyli tak nazwany Tilbury o dwóch kołach prawdziwy Angielski jest do sprzedania, na osi nowego wynalazku, kilka razy do roku oliwą się napuszcza, innego smarowidła nie potrzebuje; dowiedzieć się w domu dawniej Potkańskich przy ulicy Długiej Nr 557 u Siodlarza.

Podpisany zrealizowawszy blankiet wexlu w Lipsku, formatu tamtejszego w języku Niemieckim, z wyrażeniem tylko na wstępie summy Tall: 100, przez Moj-

żesza Waserberga kupca tutejszego podpisany. Gdy tu blankiet ten zaginął, ostrzega więc znalazcę, i kogo tylko dotyczyć się może, iż blankiet takowy żadnego znaczenia niema, mieć nie może, owszem o zwrot uprasza. — W Warszawie d. 20 Sier: 1828 r.

Boruk Kletz Kupiec w domu Nr 70 mieszkający.

Przy ulicy *Elektoralnej* pod Numerem 794 Litera A. otworzona została przy handlu Korzennym *Kawiarnia* pod tytułem: Café royal, a to nażądanie osób znakomitszych i przyjaciół założycielki, którą powodowana jest więcej chęcią uiszczenia tego żądania, przez otworzenie iednego z najporządniejszych miejsc stolicy, niż szukaniem zysków dla siebie. Życzeniem więc iej jest, iżby to miejsce na które tyle nakładów poczyniła, odwiedzanem było szczególnie przez porządne osoby. Salon przeznaczony na wspomnianą Kawiarnią jest w najlepszym i najświeższym guście urządzony i z największą czystością utrzymywany. Pisma perjodyczne do czytania dla gości i gry różne komersowe będą się znajdowały. *Kwarteta* wykonywane będą przez dobranych Artystów we Wtoreki i Sobotę w każdym tygodniu. Dostać będzie można przy rychłej usłudze prócz kawy, różnych napoiów i chłodników.

Akcje Towarzystwa Wyrobów Zbożowych są do sprzedania w Rynku Nowego Miasta pod Nr 321 na pierwszym piętrze.

Mieszkania Kawalerskie, nowo urządzone, do najeścia od Sgo Michała w domu Nr 473 Lit: C. przy ulicy Wierzbowej.

Do znacznych Dóbr w Ukrainie Guberni Kiiowskiej w Powiecie Taraszańskim położonych, potrzebny jest Piwowar znający dokładnie sposób robienia Piwa różnego gatunku, życzący sobie takiej posady, zechce się udać pod Nr 482 na ulicy Podwałd do W. Cieślińskiego na pierwsze piętro, gdzie o dalszym układzie stosowną wiadomość powzięmie.

W Oweznianach należących do dóbr *Łaniąt* pod miastem Kutnem, znajduje się kilkaset macior intended z poprawną wełną na sprzedaż.

TEATR. Jutro Oryginalna Traiedja *Harald*.